

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΓΝΩΣΤΟΙ ΕΠΙΣΤΟΛΟΓΡΑΦΟΙ ΤΟΥΣ

Τὰ καθημερινὰ φορτία τῶν ἐπιστολῶν. Ὁ Μωπασσάν καὶ ἡ γυναίκες. Ἐρωτικές ἐξομολογήσεις. Ἡ... «Λοτίνα» τοῦ Πιέρ Λοτί. Τί κάνει ἡ ἀφηρημάδα. Οἱ δύο κάστερες τοῦ τυχεδιώκτου. Ὁ Ζολᾶ καὶ ἡ ἀγνωστὴ γρηβή. Ἐνα ἐρωτικὸ ραντεβού. Ὁ ἀντικαταστάτης τοῦ Ζολᾶ. Τὸ παράνομο μιάς ὤρας. Ὁ καταχραστὴς ποῦ ζητοῦσε ἀπ' τὸ Ντυντέ χρήματα. Ἡ νεαρὰ Βερολινέζα ποῦ ἤθελε 100.000 μάρκα γιὰ νὰ παντρευθῆ. Ἡ μεγάλη καρδιά μιάς καλλιτέχνιδος. Πῶς ἔστειλε 150.000 δρχ. σὲ μιά ἀγνωστὴ τῆς Ρωσσίας, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ἔχετε πόσες ἐπιστολὲς λαβαίνουν καθημερινῶς οἱ διάσημοι ξένοι συγγραφεῖς ἀπὸ τοὺς ἀγνώστους θαυμαστάς των; Ὁλόκληρα φροντίζετε...

Ἡ ἐπιστολὲς αὐτὲς προέρχονται ἀπὸ τὰ τέσσερα ἄκρα τῆς γῆς, ἀπὸ ἀνθρώπους κάθε κατηγορίας καὶ κάθε φύλου, τὸ δὲ περιεχόμενό τους εἶνε ποικιλότροπο.

Ὁ Μωπασσάν, στὴν ἐποχὴ του, ἦταν ὁ συγγραφεὺς ποῦ λάβαινε τὴς περισσότερὲς ἐπιστολὲς ἀπ' ὅλους τοὺς ἄλλους συναδέλφους του. Ἡ ἐπιστολὲ αὐτὲς προήρχοντο κυρίως ἀπὸ ἐρωτευμένους γυναίκες, ἡ ὁποῖες τοῦ ζητοῦσαν διάφορες συμβουλὲς γιὰ τὴν ἀγάτῃ τους. Ἀπευθύνονταν σ' αὐτὸν γιατί ἤξεραν πόσο καλὰ εἶχε ψυχολογήσει τὴ γυναικεία καρδιά καὶ τὸν θεωροῦσαν ὡς τὸν μόνο ἐκδοκὸ στὰ ζητήματα τοῦ ἔρωτος.

Ἐπίσης ἀμέτρητες ἐπιστολὲς λάβαινε καθημερινῶς, κυρίως ἀπὸ γυναίκες ὁ Πῶλ Φεβάλ, καὶ ἰδίως ὁ περίφημος μυθιστοριογράφος τοῦ «Ψαρά τῆς Τολανδίας» καὶ τῆς «Κυρίας Χρισάνθημον» Πιέρ Λοτί. Αἱ ἀγνώστοι θύωες ἐπιστολογράφοι τοῦ Λοτί δὲν περιορίζονταν μόνον γὰρ τοῦ ζητοῦν συμβουλὲς. Πολλὲς ἀπ' αὐτὲς τὸν εἶχαν ἐρωτηθεῖ ἐξ ἀπιστίας διὰ μέσου τῶν μυθιστορημάτων του, καὶ οἱ ἐπιστολὲς τους τοῦ ἐξομολογοῦντο τὸν ἔρωτά τους μὲ τὸν πῶ παθητικὸ τρόπο.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων, κάποια νέα ἀπ' τὴ Βρετανίαν τὸν ἀβουδίαρδιζε καθημερινῶς μὲ τὴς ἐρωτικὲς ἐξομολογήσεις της, σὲς ὁποῖες ἀπεγράφτο: «Ἡ... Λ ο τ ῖ ν α ο ο υ». Σὲ μιά ἐπιστολὴ της, μεταξὺ τῶν ἄλλων, τοῦ ἔγραψε: «Ἀπόψε δὲν κοιμήθηκα καθόλου. Ὁνειρευόμουν διαρκῶς ἐσένα. Γιὰ νὰ σδύωσὺν τὴ φλόγα τοῦ στήθους μου ἦπαι ὅλο τό... νερό τοῦ κανιτσιό!...»

Ὁ Λοτί ἦταν εὐγενέστατος καὶ ἀπαντοῦσε σὲς ἐπιστολὲς αὐτὲς τῶν διαφόρων ἀγνώστων. Μὰ συχνῶνας ἦταν καὶ πολὺ ἀρηρημένος. Πολλὲς φορὲς μάλιστα, ὅταν ἔστειλε ἐπιστολὲς, μπερόνιζε τοὺς φακέλους. Ἔτσι κάποτε ἔστειλε σὸ φίλο του συγγραφέα Λοτί ντὲ Ρουπέτ μιά ἐπιστολὴ, ποῦ τὴν προορίζε γιὰ κάποιο δικαστηριόμο ποῦστος. Ὁ πάστιος πάλι ἀντιθέτως ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴ τοῦ Λοτί ντὲ Ρουπέτ.

Ἡ ἀφηρημάδα αὐτὴ τοῦ Λοτί ἔγνε ἀφορμὴ γὰρ διαπόρση καὶ πολλὲς ἄλλες γράφες. Ὅταν ἔβλεγγε μέλως τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας ἔλαβε ἐκ μέσουσι χιλιάδων θαυμαστῶν του, γνωστῶν του καὶ ἀγνώστων.

θερμὲς συγχαρητήριες ἐπιστολὲς. Ὁ Λοτί, ὁ ὁποῖος ἦταν τότε ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ καὶ ἀπηρετοῦσε σὸ θωρηκτὸ «Τρομερός». Ἐβαλε τὴς ἐπιστολὲς αὐτὲς ἀπάνω σὸ γραφεῖο τῆς καμπαίνης του, κλείνοντάς τες μέσα σὲ φακέλλους ἀπάνω σὸυς ὁποῖους ἔγραψε τὴς διευθύνσεις τῶν ἐπιστολογράφων του, ὑπολογίζοντας τὰς τοὺς ἀπαντήσῃ μὲλις θὰ εἰσχωροῦσε.

Μιά μέρα ὅμως, ἐνὸς τὸ θωρηκτὸ βρισκόταν ἀγκυροβολημένο σὸ Παρτ-Σάιτ, ὁ ναύτης, ποῦ ἐκετελοῦσε καθήκοντα ὀρνάντας τοῦ Λοτί, μπαίνον-

τας σὲν καμπαίνῃ τοῦ κυρίου του, εἶδε ἐπάνω σὸ γραφεῖο τὴς ἐπιστολὲς αὐτὲς. Νομίζοντας λοιπὸν πὸς προορίζονταν γιὰ τὸ τυχεδιώμο, τὴς ἔκλεισε καὶ βγήκε ἀμέσως ἔξω σὲν πόλι καὶ τὴς τυχεδιώμοσε. Ἔτσι οἱ ἀγνώστοι ἐπιστολογράφοι τοῦ Λοτί, ἀντὶ ἀπαντήσεως, ἔλαβαν τὴς ἰδίες τὴς ἐπιστολὲς τους, πράγμα ποῦ τοὺς ἔκανε ἀσφαλῶς νὰ χαρακτηρίσουν τὸν ἀρηρημένο συγγραφέα ὡς ἀγενή.

Ἐπὶ ἐκδοσι ὀλόκληρα χρόνια ὁ Λοτί θιμάταν μὲ θλίψη τὴν γράφα τοῦ αὐτῆ καὶ δὲν μπόρεσε ποτὲ νὰ παραγορηθῆ γιατί ἔπικανε. Ἔστο καὶ ἀκούσιος του, τοῦ ἀγνώστου θαυμαστάς του καὶ φίλου του...

Ἐκτός ὅμως ἀπὸ τὴς θερμὲς αὐτὲς ἐπιστολὲς, κάθε διάσημος ἀνθρώπος τῶν γραμμάτων λαβαίνει καὶ ἐπιστολὲς ἐκ μέσουσι διαφόρων... τρελλῶν ἢ τουλάχιστον μισοτρελλῶν.

Ἔτσι, ἐπὶ δεκατέντε χρόνια ὁ Λοτί λάβαινε τακτικώτατα γράμματα ἀπὸ κάποιο ἀγνώστο τοῦ τυχεδιώκτη, ὁ ὁποῖος γύριζε σὲ ὅλες τὴς χώρες τοῦ κόσμου ψάχνοντας νὰ βρῆ τὴν τύχη του. Σὲ μιά ἀπ' τὴς ἐπιστολὲς αὐτὲς, ὁ τυχεδιώκτης ὁ ὁποῖος βρισκόταν τότε σὲν τῆς Ἀλάσκα, ψάχνοντας γιὰ χρυσάφι, τοῦ ἔγραψε, μεταξὺ ἄλλων, καὶ τὰ ἔξης:

«Χτὲς ἔπιασα δύο κάστερες ζωντανούς. Τούς πέρασα ἔνα περιλάμιο σὸ ὁποῖο εἶχα γράφει τὸ ὄνομά σας καὶ ἔπειτα τοὺς ἄφησα ἐλευθέρους».

Κατὰ τὴν ἰδια ἐποχὴ καὶ ὁ μεγάλος μυθιστοριογράφος Αἰλιώκος Ζολᾶ, κατεδιώκετο δι' ἐπιστολῶν ἀπὸ κάποια ἀγνώστη τοῦ τρελλόγηρα, ἡ ὁποία τὸν ἀποκαλοῦσε: «Π ο λ ν α γ α π η μ ε ν ε μ ο υ Α ἰ μ ἰ λ ἰ ε ς Π α ρ ὸ» ἢ τὴ σωπὴ τοῦ μεγάλου συγγραφέως, ἡ ἔτρελλαιμένη αὐτῆ γρηβή, δὲν ἔπαψε μέχοι τοῦ θανάτου του νὰ τοῦ στέλλει ἐπιστολὲς γεμάτες ἐρωτικὸ πάθος καὶ... ἀνορθογραφίες.

Ὅστόσο, ὁ περισσότερος ἐπιστολογράφοι τοῦ Ζολᾶ δὲν ἦσαν ἡ γυναίκες. Στὸ Ζολᾶ ἔγραφαν κυρίως οἱ νέοι ποῦ ἀνακατενόνταν μὲ τὴ φιλολογία καὶ τοῦ ζητοῦσαν διάφορες συμβουλὲς γιὰ τὸ στάδιο ποῦ ἔπρεπε ν' ἀκολουθήσουν. Μεταξὺ τῶν ἐπιστολογράφων αὐτῶν—στούς ὁποῖους ὁ Ζολᾶ ἀπαντοῦσε κατὰ κανόνα—ἦταν καὶ ὁ μεγαλύτερος πολιτικός τῆς συγχρόνου Γαλλίας κ. Ραυμόνδος Πουανκαρέ, νεαρός φοιτητῆς τότε, ὁ ὁποῖος φώναξε ὡς τώρα σὰν πολυτίμο κερμάλι τὴν ἀπάντησι τοῦ περιφημοῦ μυθιστοριογράφου.

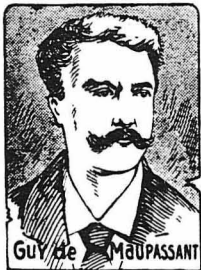
Σὲς γυναίκες ὅμως, ἡ ὁποῖες τοῦ ἐξεωστηρέοντο τὰ ἐρωτικὰ τοῦς ἀσθημάτων, ὁ Ζολᾶ δὲν ἀπαντοῦσε καθόλου.

—Ἐνε γρηβὲς καὶ ἄσχημες ἢ περισσότητες, ἔλεγε. Τὴς ἀποφραγῖον σὰν τὴν κανοῦλα. Σὲ μιά μάλιστα ἀπ' αὐτὲς, ἡ ὁποία ἦταν ἑξαιρετικὰ

βιαστικὴ καὶ μὸς ὄριξε ραντεβού, ἐσωκλειόντάς μου σὸ γράμμα της τῆς φωτογραφία της, ἔστειλα γιὰ λογαριασμό μου τὸ φίλο μου καὶ μυθιστοριογράφου Πῶλ Ἀλεξί... Ἡ ἐπιστολογράφος ἀπ' τὴ φωτογραφία της δὲν φανόταν καθόλου ἄσχημη... Ὅστόσο δὲν ἔξερω πὸς τὰ κατάφερε ὁ Πῶλ Ἀλεξί μαζί της...

Ὁ Ζυλ Λεμαίκο μὲ στολὴ γι-απωνέζου.

GUY de MAUPASSANT

Paul Féval.

Ο γνωστός συγγραφέας Ζιλ Λεραίτν δεν έδινε καμιά απόλυτα σημασία στις επιστολές των διαφόρων αγνώστων. Τις έμαζευε απάνω στο γραφείο του και τις περισσότερες φορές, δεν λάβαινε καν τον κόπο να τις άνοιξη. Κάποια επιστολογράφοι του, μεταξύ των άλλων, ή όποια του έστειλε ένα σωρό γραμμάτια, στα όποια δεν έλαβε φυσικά καμιά απάντηση, του έστειλε στο τέλος και τη φωτογραφία της, με την έξης παραπνοητική άφιξη:

«Είς άνάμνησιν μερικιών επιστολών που έμειναν χωρίς απάντησι».

Ήπιση δέ ή φωτογραφία έδειχνε την άγνωστη νεαρώτατη και άρωσιτάτη, ό Λεραίτν μετόνωσος—έκ των ύστέρων όμως—γιατί δεν της είχε απαντήσει...

***

Δέν λαβαίνον όμως μονάχα επιστολές γυναικών και τρελλών όι μεγάλοι συγγραφείς. Λαβαίνον επίσης συχνότατα επιστολές, διά των όποιων όι άγνωστοί επιστολογράφοι τους τους ζητούν διάφορα χρηματικά όρηματά.

Έτσι ό 'Αλφόνος Ντωντέ έλαβε μία μέρα μία επιστολή από κάποιο άξιοματικό της διαχείρισης, στην όποια του έγραφε ότι είχε φάει τά λεπτά του ταμείου του και ότι ό' αυτόκτονώσος άν δεν έβρισκε εντός δύο ημερών πενήντα χιλιάδες φράγκα. Γι' αυτό άπεινθινόταν στο διάσημο μυθιστοριογράφο, έλπίζοντας ότι θα τον έδωγας από τη δύσκολη αυτή θέση.

Τήν ίδια έποχή μία νεαρά Γερμανίδα από τό Βερολίνο έγραψε στο Ντωντέ ότι για να παντρευτεί ένα φτωχό άξιοματικό τον όποιο άγαπούσε, είχε άμηση ανάγκη από εκατό χιλιάδες μάγκα. Και έπρόσθετε στις επιστολές της, ότι έπειδή όι συμπατριώτες της είχαν πέτρινες καρδιές και δεν ήθελαν να τη βοηθήσουν, άπεινθινόταν στο συγγραφέα της «Σαφρού» με την έλπίδα, ότι αυτός θα καταλάβαινε την ανάγκη της και θα έσπευδε να τη θεραπεύσει...

***

Πολλές περισσότερες όμως αίτήσεις χρημάτων από τους μεγάλους συγγραφείς, λαβαίνον όι διάφοροι καλλιτέχναι της υόδας, όι μεγάλοι ήθοποιοί, όι κινηματογραφικοί άστέρες, κλπ.

Έτσι ή Γάλλης καλλιτέχνισ 'Υδόννη Γκιλιμπέρ, στην έποχή της μεγάλης της δόξας, έδομαφοδίζετο καθημερινώς από τέτοιες αίτήσεις. Σ' αυτό όμως έφταγε και ή ίδια, γιατι τραφερή και μεγαλόκαρδη όπως ήταν, έσπευδε να ένοσχίη οικονομικάς τους όρους της ζητούσαν χρήματα. Σχετικώς με τη γενναιοδότηα της Γκιλιμπέρ είνε και τό παρκαίωτο ανέκδοτο.

Ένα βράδυ του 1896, ή καλλιτέχνισ είχε παρακληθεί να τραγοδύσει σε μία έσπεριόδα στην όποια παρευρισκόταν και ό περιφημος τραπεζίτης Μπαρνάτο, ό πλουσιώτερος άνθρωπος του κόσμου κατά την έποχή εκείνη.

Κατά την διάκριση της έσπεριόδας, ό Μπαρνάτο, άηδισμένος άπ' τις νολακίες, τους ένθουσιασμούς και τις διάφορες αίτήσεις που του έκαναν όι άλλοι καλεσμένοι, πλησίασε τη Γκιλιμπέρ και της είπε :

—Είμαι πολύ ευχαριστημένος που σάς βλέπω, δις Γκιλιμπέρ, γιατί έσείς τουλάχιστο δεν μου ζητάτε τίποτε.

Και άμέσως κατόπι έπρόσθεσε :

—Γι' αυτό θέλω να κάνω κάτι για σάς... Δοκίμν, από την πρότη έπιχειρήσι που θα κάνω αύριο στο χρηματιστήριο, θα σάς δώσω τά μισά μου κέρδη...

Πράγματι, έπειτ' από μερικές ήμέρες ή 'Υδόννη Γκιλιμπέρ λάβαινε από την Τράπεζα Μπαρνάτο ένα τσέκ 400 λιρών...

Η ενείσθητη όμως καλλιτέχνισ θεόρησε τό πράγμα προσβλητικό και είπε σ' ένα φίλο της, ό όποιος βρισκόταν την ώρα αυτή στο σπίτι της :

—Τί τσιπέτ' που σου έχουν αυτοί όι τραπεζίτες. Δέν είνε πάρεσι καθόλου σοβαρά τά λόγια του Μπαρνάτο. Τό τσέκ του με ένοχλεί. Θά του τό έπιστρέψω...

Τότε ό φίλος της της υπέβαλε την ιδέα ότι, αντί να έπιστρέψη τά χρήματα, μπορούσε να τά χρησιμοποιήσι για κάποιο άγαθοεργό σκοπό.

Άμέσως τότε ή Γκιλιμπέρ θυμήθηκε ότι τό ίδιο πρωί, είχε λάβει μία έπιστολή από κάποια χήρα Ρωσοίδα, έγκαιστημένη στη Γά-

λία με τά πέντε της παιδιά, ή όποια καταγιόταν με την καλλιέργεια της γης και τη κτηνοτροφία και ή όποια—όπως έγραφε—είχε ανάγκη χρημάτων για να έκεταίνη τις έργασίες της και να έπαρκήσι έτσι στη συντήρησι της πολυμελούς οικογενείας της. Για να μην την πάρη μάλιστα ή καλλιτέχνισ για καμιά τυχοδιωκτιόδα, ή Ρωσοίς έσώκλειε στην έπιστολή της και ένα πιστοποιητικό της Ρωσοικής Προέβειας.

Η Γκιλιμπέρ, χωρίς να ζητήσει άλλες πληροφορίες, για τη Ρωσοίδα, της έστειλε άυθημερόν τό τσέκ του τραπεζίτου.

Έτσι ή Ρωσοίς αυτή, ή όποια έπεκαλέσθη τη συνδρομή της καλλιτέχνιδος, την όποια δεν είχε δει ποτέ, έλαβε δέκα χιλιάδες χρυσά φράγκα, δηλαδή 150 χιλιάδες σημερινές δραχμές. Όπως θα υποθέσι κανείς, ή συγκίνησις της, ή εκκλησί της, ή ευγνωμοσύνη της, άπεινθάνη της καλλιτέχνιδος θά ήταν άπειροδότη.

Και όμως, εις απάντησιν της δωρεάς της, της έστειλε την παρακάτω τυπική έπιστολή :

«Δεσποινίς, άπέσυνα χθές από την Τράπεζα Μπαρνάτο τό ποσό των 400 λιρών, τάς όποίας μου έστειλατε. Έυχαριστήστε να δεχθήτε, δεσποινίς, τη διαβεβαίωσι της εκτιμήσεώς μου!».

Η ιστορία όμως αυτή δεν τελείωσε έδω. Είχε και συνέχεια.

Έπειτ' από μερικους μήνες, ή δις Γκιλιμπέρ έλαβε και νέα έπιστολή εκ μερους της Ρωσοίδος, στην όποια της έγραφε, ότι ή 400 λίρες της δεν της είχαν φτάσει για να κανονίσι τις δουλειές της. Γι' αυτό—επρόσθετε—για να μην την ένοχλήσι πάλι, είχε άποτανθει στον κ. Μπαρνάτο τον ίδιο, ό όποιος είχε τόσα πολλά εκατομμύρια. Μα ό τραπεζίτης δεν της είχε απαντήσει καθόλου.

Και ή Ρωσοίς τελείωσε την έπιστολή της με τη φράσι :

«Αυτό με ξαφνιάζει πολύ»!...

ΑΝΔΡΕΙΑ ΚΑΙ ΓΕΝΝΑΙΟΔΡΑΠΙΑ

Κάποιος λογαγός της σωματοφυλακής του Φρειδερίκου της Πρωσίας, ματαιόδοξος, αλλά πολύ γενναίος, φορούσε μία χρυσή άλυσίδα, στην όποια αντί ρολογιού είχε κορμίσαι μία σφαίρα, βαλμένη μέσα στην τσέπη του, έννοείται.

—Λογαγέ, φαίνεται ότι είσαι πολύ οικονομικός, του είπε μία μέρα ό αυτόκροάτωρ. Βλέπω ότι κατώρθωσες ν' άγοράσους χρυσό ρολόι. Δέν μου λές τί ώρα είνε ;

—Ο λογαγός έβγαλε τότε τη σφαίρα, και, δείχνοντάς την, του είπε : —Αυτό, Μεγαλειότατε, είνε τό ρολόι που μου θυμίζει κάθε ώρα ότι έφείλω να πεθάνω για σάς...

Τότε ό Φρειδερίκος, συγκινημένος από την άφοσίωσι του άξιωματικού, του έδωσε τό άδαμαντοκόλλητο ρολόι του και του είπε :

—Πάρε, φίλε μου, αυτό τό ρολόι για να βλέπης ποτέν ώρα ό φείλις να πεθάνησι για μένα!...

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΕΘΙΜΑ

Η ΝΗΣΤΕΙΑ ΣΤΟΥΣ ΙΟΥΔΑΙΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΡΜΕΝΙΟΥΣ

Οι Έβραίοι σχεδόν σε κάθε μεγάλη εορτή νηστεύουν. Τό ίδιο κάνουν και σε διάφορες άλλες ήμέρες του έτους, κατά τις όποιες έχουν συμβεί στη φυλή τους ιστορικά γεγονότα. Έπίσης νηστεύουν άποσπρότατα κατά τις σαράντα τελευταίες ήμέρες του έτους των, ή όποιες είνε άμειρωμένες στη μετόνια.

Έκτός όμως των τακτικων νηστειών, οι Έβραίοι κρατούν νηστεία και κατά την επέτειο του θανάτου των γονέων των.

Οι Αρμένιοι πάλι νηστεύουν εκάτον ογδόντα έννην μέρες, δηλαδή παραπάνω άπ' τό μισό διάστημα του έτους. Κατά τις σαράντα οχτώ μάλιστα ήμέρες της Μεγάλης Τεσσαρακοστής, τρέφονται άποκλειστικώς με ταχίνι, τουρσί και ρεβίθια!...

Ο 'Αλφόνος Ντωντέ.

Ο Αίμιλιος Ζολά στη νεκρική του κλίνη.